

Posudek diplomové práce Barbory Bartoňové *Postavy a příběhy ze dna Prahy v beletristické reflexi na přelomu 19. a 20. století*

Diplomová práce Barbory Bartoňové *Postavy a příběhy ze dna Prahy v beletristické reflexi na přelomu 19. a 20. století* se zaměřuje na tematický okruh literatury, jež se v době přelomu 19. a 20. století zaměřil na problematiku sociálně vyčleněných lidí, čili tuláků, žebráků, bláznů a dalších podobných osudů a existencí.

Žánrově různorodý vzorek literatury je zajímavý o to více, že prostor dává nejen známějším autorů (E. E. Kisch, J. Hais Týnecký atd.), ale také dnes již pozapomenutým autorům, jako byli R. J. Kronbauer, K. L. Kukla, V. Plaček, F. L. Šmíd, apod.

Metodologicky je práce opřena o poznatky čerpané z otázek souvisejících s typologií postavy a místa v literatuře, jež u nás nejvíce rozvíjí Daniela Hodrová (autorka ovšem zohledňuje rovněž další konceptuální návrhy, pocházející z prací Lotmanových, Lakoffových, Macurových ad.). Svoji roli zde hraje totiž nejen fenomén společensky vyčleněné postavy, nýbrž i místa – „Prahy“ – které, jak správně autorka poznamenává, výrazně ovlivňuje profilace figur a figurek.

Po úvodním zmapování problematiky druhů a typů žánrů, v nichž se postavy sociálně vyčleněných lidí vyskytují, autorka přistupuje k analytických črtám vybraných literárních postav. Skicuje různorodost zachycení jejich charakterů; sympatická je tu autorčina schopnost určité interpretační zkratky, která vychází z popisu postavy a konkrétních dějových peripetií, nečiní ovšem výklad příliš popisným či povrchním. Interpretace prohlubuje rovněž práce s odkazy k sekundární literatuře literárněhistorické povahy, popř. „křížové“ odkazy k dalším/alternativním způsobům zobrazení toho kterého typu literární postavy u dalších soudobých beletristů.

Případná je rovněž stálá pozornost, kterou autorka věnuje historickému ukotvení konkrétních typů postav, jež dodává práci historický nadhled a umožňuje vnímat širší pole souvislostí, do nichž to které uchopení literární postavy (jde zejména o fenomén „tuláka“) vstupuje.

Velkoryse pojatý a mapovaný „vzorek“ dobových autorů poněkud kontrastuje s minimální pozorností věnovanou dobovému kritickému (recenznímu/čtenářskému) ohlasu těchto próz. Pokud bych měl navrhnout možné doplnění/rozšíření tématu této diplomové práce, rozhodně bych doporučoval tuto perspektivu, která by dovyslovila odpověď na otázku po dobovém přijetí tak masivní aktualizace tématu sociálně vyčleněných hrdinů, které pochopitelně nebylo pro soudobou literaturu nové, nicméně kladlo tímto prostřednictvím soudobé společnosti nové otázky.

Závěrem rád konstatuji, že práce Barbory Bartoňové *Postavy a příběhy ze dna Prahy v beletristické reflexi na přelomu 19. a 20. století* splňuje podmínky kladené na práci diplomovou, a to jak po stránce definice problému a adekvátní volby metodologického východiska, tak po stránce formálního zpracování (kvalitní finální „redakční“ přehlédnutí textu, bezproblémová práce s citačním a odkazovým aparátem atd.). Práci proto doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikace „výborně“ – „velmi dobře“, a to na základě průběhu obhajoby práce.